

Het bevorderen van een meertalige en multiculturele campus

VU-taalstrategie 2.0, 2022-2026

VU-taalstrategie 2.0

2022-2026

In dit rapport over de VU-taalstrategie 2.0 stellen we vijf beleidslijnen voor om de unieke taaldiversiteit van onze academische gemeenschap te verrijken. Deze beleidslijnen lopen uiteen wat betreft de doelstellingen die we met deze beleidslijnen beogen en de benodigde aanpak.

De eerste twee beleidslijnen zijn gericht op het verbeteren van onze tweetalige omgeving en ons tweetalig onderwijs door ons voor te bereiden op aankomende wet- en regelgeving (de Wet taal en toegankelijkheid) en deze ten uitvoer te leggen. De andere drie beleidslijnen zijn veel breder van insteek en zijn expliciet gericht op diversiteit. Deze beleidslijnen hebben als doel om de meertaligheid en het multiculturalisme op onze campus te vergroten. Over het geheel genomen heeft deze beleidsaanpak als doel om optimaal gebruik te maken van de intellectuele en culturele mogelijkheden van meertaligheid en om de verschillende talen en culturen op de VU-campus te vieren. Hiermee breiden we onze focus uit door nieuwe thema's op te pakken, zoals de kracht van talen, het belang van taalonderzoek, de verschillende manieren waarop taal wordt gebruikt en de relatie tussen taal en cultuur.

Dit is een kaderdocument voor de VU-taalstrategie 2.0. In 2018 heeft de Vrije Universiteit Amsterdam haar eerste Taalbeleid opgesteld en uitgevoerd, dat als doel had om de positie van de VU als tweetalige universiteit te versterken, waarbij de Nederlandse taal en de Engelse taal op gelijke voet met elkaar kwamen. Ook werd er financiering beschikbaar gesteld om dit Taalbeleid te implementeren. Dit geld is gebruikt om vakken te ontwikkelen, mechanismes voor peer review in te voeren en andere mogelijkheden voor studenten en personeel te creëren om een nieuwe taal te leren of om hun Engels of Nederlands te verbeteren. Hiermee kregen zij de kans om goed te functioneren in een omgeving die steeds tweetaliger wordt (onderwijs, onderzoek, focus op administratief werk, werknemers- en studentenparticipatie).

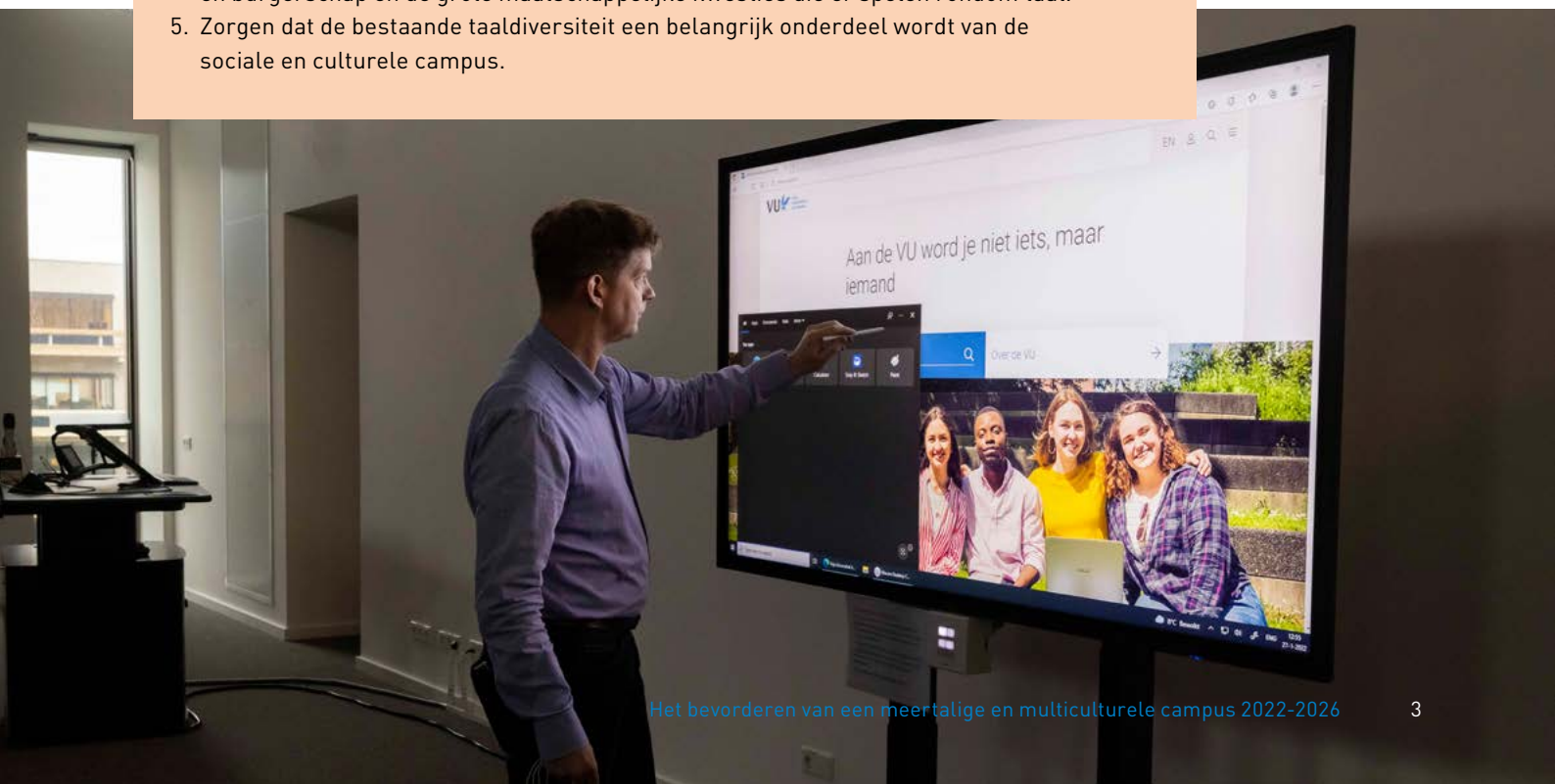
Uit de evaluatie van dit Taalbeleid in 2021 kwam naar voren dat dit beleid inderdaad heeft bijgedragen aan de internationalisering van het personeel en de studentengemeenschap en aan internationale samenwerking binnen het onderzoek en het onderwijs. Uit de evaluatie kwam ook een aantal verbetermogelijkheden naar voren. Ondertussen heeft ook de snelle internationalisering gezorgd voor een verandering van de samenstelling van de VU-gemeenschap, en is er door de universiteit een nieuw beleidskader ontwikkeld ten aanzien van diversiteit en inclusiviteit. Ook is het taalgebruik binnen universitair onderwijs inmiddels een beleidsonderwerp geworden dat hoog op de agenda staat, met nieuwe wetgeving in aantocht, waarbij de politiek universiteiten maant om actiever te worden in het opleiden van toekomstige docenten en het verbeteren van taalonderwijs (lezen, schrijven, communiceren) in het middelbaar onderwijs. Door deze ontwikkelingen is een bredere taalstrategie nodig dan de initiële eenzijdige focus op de Nederlandse en Engelse taalvaardigheid (wat op zichzelf al een behoorlijke prestatie is).

Wat betreft de procedures hebben we dit kaderdocument in de relevante bestuursorganen besproken. Op basis van de feedback die we hebben ontvangen installeren we een projectgroep inclusief OBP en academici om deze beleidslijnen verder te ontwikkelen. In de laatste fase van deze ontwikkeling zullen we ook de wijze van financiering uitwerken (of de huidige financiering opnieuw vormgeven) die nodig is voor het uitrollen van de strategie. We stellen voor dat er vanaf het begin een communicatiestrategie wordt ontwikkeld – inclusief discussies en/of blogs – om te zorgen dat deze nieuwe Taalstrategie een interactief onderdeel wordt van de verdere verbetering van de internationale academische gemeenschap die de VU inmiddels is geworden.

Op de volgende pagina's volgt een korte uitwerking van de vijf beleidslijnen.

Op basis van deze ontwikkelingen stellen wij voor om de Taalstrategie van de VU te richten op, of eigenlijk te verbreden met, de volgende vijf beleidslijnen:

1. Verder uitbreiden van de tweetaligheid (Nederlands/Engels) in onze interne governancestructuren en communicatiekanalen.
2. Versterken (verdiepen en verbreden) van onze focus op taal in het onderwijs, waarbij we rekening houden met nieuwe wetgeving.
3. Zorgen voor verbinding tussen het taalbeleid, het onderwijs aan de VU op alle niveaus, en de ambities van de VU om diversiteit te vieren, gelijke kansen te bevorderen, taalbewustzijn te vergroten en het plezier in lezen te stimuleren.
4. Vergroten van de interactie tussen academisch onderzoek over taal, communicatie en burgerschap en de grote maatschappelijke kwesties die er spelen rondom taal.
5. Zorgen dat de bestaande taaldiversiteit een belangrijk onderdeel wordt van de sociale en culturele campus.

1. Uitbreiden van de tweetaligheid (Nederlands/Engels) in onze interne governancestructuren en communicatiekanalen

De Vrije Universiteit is een Nederlandse universiteit in Amsterdam die wordt bezocht door veel internationale studenten, personeel en bezoekende/fellow onderzoekers. De universiteit biedt een breed scala aan Engelstalige onderwijs- en onderzoeksprogramma's en neemt deel aan veel internationale netwerken. Hierdoor is de Vrije Universiteit inmiddels tweetalig, waarbij zowel het Engels als het Nederlands voor officiële communicatie wordt gebruikt. Hoewel sommige internationale studenten en medewerkers wellicht een volledig Engelstalige omgeving verwachten, kunnen we de Engels taal eigenlijk het beste zien als de lingua franca in een meertalige omgeving. Binnen de VU bieden we studenten en medewerkers de mogelijkheid om indien nodig Engels of Nederlands te leren, zodat iedereen kan deelnemen aan het universitaire leven.

Uit de evaluatie van het taalbeleid in het voorjaar van 2021 bleek dat niet alle studenten en medewerkers de gedachte achter een tweetalige universiteit begrijpen, of het hiermee eens zijn.¹ Sommige mensen zijn van mening dat iedereen aan een internationale universiteit in het Engels zou moeten kunnen communiceren, terwijl anderen vinden dat de focus meer op het Nederlands moet liggen, omdat we een Nederlandse universiteit zijn in Nederland. Dit zijn beide valide standpunten, en we zullen een praktische aanpak moeten implementeren om te zorgen dat iedereen in ons beleid wordt meegenomen.

De activiteiten omtrent het versterken van de tweetaligheid zijn gefinancierd uit de zogeheten 'Kwaliteitsgelden'. Deze financiering is tot en met 2024 beschikbaar en de volgende activiteiten zullen de komende periode hieruit worden betaald. In het kort:

- Het stimuleren van het tweetalig taalbeleid ten aanzien van de interne communicatie en inspraakorganen. Hiervoor is een expliciete uitleg nodig van de waarde van zowel het Engels als het Nederlands als onze contacttalen, waarbij we ons richten op nieuwe internationale studenten en personeel,

- zodat iedereen weet wat hij of zij kan verwachten.
- Het consolideren en in de praktijk brengen van het besluit dat de administratieve taal aan de VU Nederlands is, tenzij expliciet is overeengekomen om Engels te gebruiken.
- Aan het begin van een nieuwe reeks (inspraak) vergaderingen vaststellen of de voertaal Nederlands of Engels zal zijn, en op welke wijze de personen die voorkeur hebben voor de andere taal tijdens deze vergaderingen worden ondersteund.
- Indien nodig kan er tijdens officiële vergaderingen gebruik worden gemaakt van professionele tolken. Op deze manier kan iedereen kiezen om ofwel Nederlands ofwel Engels te spreken.
- Het opstellen van een duidelijk vertaalbeleid binnen de VU, waarin wordt vastgelegd welke teksten professioneel moeten worden vertaald en welke terminologie er wordt gebruikt. In dit beleid moet ook worden vastgelegd hoe we mogelijk gebruik zullen maken van DeepL Pro, indien van toepassing, bijvoorbeeld voor een directe vertaling van beleidsdocumenten en andere communicatiestukken. We kunnen hierbij nadenken hoe we studenten kunnen werven van de masteropleiding *Communicatie- en Informatiewetenschappen: Schrijven en vertalen* van de VU of soortgelijke studieprogramma's van andere universiteiten die in de rol van student-assistent aan de slag kunnen als vertaler/redacteur.
- Het versterken van opleidingsmogelijkheden in taalvaardigheid als onderdeel van het personeelsbeheer: vaststellen welke medewerkers binnen de administratieve teams kunnen zorgen dat nieuwe medewerkers indien nodig binnen hun team taalcursussen krijgen in beide talen.
- Zorgdragen dat nieuw internationaal personeel genoeg tijd krijgt om Nederlands te leren, aanbieden van Nederlandse cursussen aan internationaal personeel en van Engelse cursussen aan Nederlands personeel, kosteloos voor personeel.
- De website verder ontwikkelen tot een volledig tweetalig platform, inclusief een terminologiebeleid voor de VU (Nederlands - Engels).

¹ Nicole Prins (namens regiegroep Taalbeleid), Evaluatie Taalbeleid VU. Mei 2021

2. Versterken (verdiepen en verbreden) van onze focus op taal in het onderwijs, rekening houdend met nieuwe wetgeving

Er is nieuwe wetgeving in voorbereiding, namelijk de [Wet taal en toegankelijkheid \(WTT\)](#), hoewel het nog zeer onduidelijk is wanneer deze wordt aangenomen. Voor het versterken van onze eigen focus en criteria ten aanzien van taalondersteuning en taal als medium om colleges te geven binnen onze onderwijsprogramma's hoeven we echter niet de formele acceptatie (of afwijzing) van deze wet af te wachten. Het is wel van belang dat we voldoende rekening houden met wat er met de WTT wordt beoogd.

Ten eerste wordt vanuit de WTT vereist dat alle universiteiten toelichten waarom zij voor een bepaalde taal kiezen – Engels of Nederlands – voor de colleges van een bepaald studieprogramma. In het geval van tweetalige programma's kan deze toelichting ook op het niveau van de individuele modules van het programma worden gegeven. Hierbij moeten we goede argumenten hebben om de toegevoegde waarde van de gekozen taal te onderbouwen: waarom Engels in plaats van Nederlands of andersom?

Door de internationalisering worden veel studieprogramma's, modules en tracks (bachelor en master) aan de VU nu in het Engels gegeven. De gedachte hierachter is ten eerste dat we door het gebruik van de Engelse taal tijdens de colleges een 'mixed classroom' kunnen realiseren binnen de VU. Dit biedt studenten een inclusieve leeromgeving en optimaliseert de waarde van diversiteit in het onderwijs. Ook biedt het de mogelijkheid tot uitwisseling van studenten met andere universiteiten. Ten tweede is het – zeker omdat onderzoek overwegend in het Engels plaatsvindt – essentieel voor de internationale positie van de VU om internationaal personeel aan te trekken voor substantiële onderdelen van de studieprogramma's. Daarnaast zijn veel studieprogramma's erop gericht studenten voor te bereiden op een internationale werkomgeving.

Maar tegelijkertijd is het Nederlands ook belangrijk. In veel studieprogramma's is het essentieel dat studenten het Nederlands goed beheersen, bijvoorbeeld bij rechten, geneeskunde, geesteswetenschappen en de sociale wetenschappen. Veel jonge afstudeerders vinden een

professionele betrekking binnen hun vakgebied, bijvoorbeeld als beleidsmaker, coach, of maatschappelijk werker, of als docent in het middelbaar onderwijs of een opleidingsinstituut, enz. Het overgrote deel van studenten in deze vakgebieden volgen studieprogramma's waar zij worden voorbereid op banen met een grote maatschappelijke impact in een Nederlandstalige omgeving. Opleidingen zoals geneeskunde en tandheelkunde, die worden gegeven in het Nederlands, zien een grote behoefte om de Nederlandse taalvaardigheid van hun studenten te verbeteren, zodat zij ook hun professionele vaardigheden verder kunnen ontwikkelen.

Een andere reden om de WTT niet af te wachten is dat we onze focus op de taalondersteuning van onze studenten moeten herzien. De WTT schrijft voor dat Nederlandse en internationale studenten de mogelijkheid moeten krijgen om hun Nederlandstalige vaardigheden te ontwikkelen in bacheloropleidingen waarin Engels de voertaal is. Als Nederlandse studenten echter een Nederlandstalige bacheloropleiding volgen, moeten zij de mogelijkheid krijgen om hun Engels verder te ontwikkelen, ook om toegang te krijgen tot masteropleidingen die in het Engels zijn. Dit moet worden gefaciliteerd en worden opgenomen in de leerresultaten van onze opleidingen. Ook vanuit de huidige wetgeving zijn universiteiten al juridisch verplicht om alle Nederlandse studenten Nederlandse taalvaardigheden bij te brengen.

De infrastructuur binnen de VU is klaar om de WTT ten uitvoer te leggen, en we zullen deze nog verder ontwikkelen. Zo is ten eerste de benodigde expertise om leertrajecten met betrekking tot de Engelse taal op te nemen in het huidige studieprogramma aanwezig in het [Academic Language Programme \(ALP\)](#) van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Het ALP biedt ook basis cursussen Nederlands aan voor internationale studenten, en zorgt dat onze universiteit toegankelijk is voor studenten die het Nederlands nog onvoldoende op academisch niveau beheersen, maar wel voldoen aan de formele vereisten om toegelaten te worden (bijvoorbeeld studenten die gevlucht zijn), door deze studenten een cursus Nederlands op academisch niveau te bieden.

Het [Taalcentrum-VU](#) biedt ook cursussen Engels aan wetenschappelijk personeel aan (die een certificaat op C1-niveau moeten behalen), en voert taaltesten uit bij studenten. Alle studenten moeten in hun eerste jaar een toets Engels of Nederlands doen, afhankelijk van de taal van hun studieprogramma, en als zij hiervoor zakken moeten ze een taalcursus doen om hun vaardigheden te verbeteren. Als laatste biedt de VU ook taalonderwijskwalificaties (Nederlands, Frans, Duits, Engels, Latijn en Grieks) voor bachelor- en masterstudenten. Hierdoor beschikken we over de benodigde kennis van het Engels en Nederlands, maar ook van verschillende andere talen.

We zijn tot de conclusie gekomen dat de VU in aanloop naar de WTT de focus van het huidige taalbeleid dient te herijken. We moeten ons hierbij richten op:

- Het bijwerken van de [taalgedragscode](#). De huidige code stamt uit 2008, en alleen al dat jaartal impliceert dat deze nodig moet worden herzien. De bijgewerkte code zal wordt aangepast in overeenstemming met de Taalstrategie 2.0 en zal dienen als basis voor het herzien van het taalbeleid voor alle faculteiten van de universiteit.

- Het monitoren van de ontwikkelingen binnen de Taalunie, die op dit moment bezig is met de ontwikkeling van een aantal taalcompetenties voor studenten in het hoger onderwijs (ongeacht de taal).
- Het hernieuwen van de focus op de noodzaak om beleid te ontwikkelen en te implementeren ten aanzien van de ontwikkeling van de Nederlandse en Engelse taalvaardigheid van studenten. Hieronder vallen ook de academische vaardigheden in beide talen. Er is een duidelijk beleid nodig over wat er nodig is en hoe studenten in staat worden gesteld zich deze vaardigheden eigen te maken.
- Het blijven ondersteunen van Nederlands personeel bij het verbeteren van hun taalvaardigheid voor het geven van Engelstalig onderwijs in een 'mixed classroom' wanneer Engels de lingua franca is.
- Onderzoeken wat de financieringsmogelijkheden zijn (op dit moment gebeurt dit met de 'Kwaliteitsgelden', tot en met 2024), om te waarborgen dat de bestaande en nieuwe initiatieven van het Academic Language Programme en Taalcentrum-VU op lange termijn geborgd zijn.

3. Zorgen voor verbinding tussen het taalbeleid, het onderwijs aan de VU op alle niveaus (bachelor-, master- en postdoctorale studenten), en de ambities van de VU ten aanzien van diversiteit, gelijke kansen, taalbewustzijn en het plezier in lezen

Als een diverse gemeenschap heeft de Vrije Universiteit Amsterdam een belangrijke rol in de maatschappij wat betreft taaldiversiteit. Vanuit de context van internationalisering lag de eerste focus van de Taalstrategie (2008) op het introduceren van Engels als tweede contacttaal. Vanuit onderwijsnormen is deze focus op het Engels als tweede taal voor het geven van colleges en het afnemen van tentamens echter niet voldoende. Van de ene kant vereist dit dat docenten die overstappen van het lesgeven in het Nederlands naar het lesgeven in het Engels hier voldoende zelfvertrouwen voor hebben (zoals besproken onder punt 2). Van de andere kant heeft dit ook impact op Nederlandse en internationale studenten met diverse achtergronden voor wie Engels niet hun eerste taal is, omdat zij zich misschien minder snel zullen opgeven voor een Engelstalige opleiding of track. We zijn ons ook goed bewust van de maatschappelijke onrust die is ontstaan over of de mate waarin een universiteit kan bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke problemen mogelijk afneemt door het toenemende gebruik van de Engelse taal, waardoor de kloof tussen de universiteit en de rest van de maatschappij groter wordt.²

Een constructieve reactie op deze zorg kan een verbreding van de tweetalige aanpak zijn door een nieuw concept van meertaligheid te introduceren. Veel studenten en personeelsleden zijn goed onderlegd in meer dan één taal, waarbij hun eerste taal vaak niet de taal is van hun opleiding. Zowel de studenten als het personeel van al onze faculteiten en disciplines zouden moeten worden gestimuleerd om hun vaardigheden in hun 'andere' taal verder te ontwikkelen als onderdeel van hun persoonlijke academische groei, en hiermee een stap verder gaan dan

'alleen maar' Engels en Nederlands te gebruiken. Zoals ook vaak wordt besproken bij literaire teksten³ kan academisch taalgebruik niet worden teruggebracht tot een standaard Engelse vertaling van academische teksten in andere talen. Door meertalige studenten te vragen om tijdens seminars in het Engels presentaties te geven over academische artikelen die zijn gepubliceerd in hun eigen taal geven zij daarmee andere studenten de mogelijkheid om hun interculturele kennis en vaardigheden te vergroten. Talen die momenteel op de campus worden gesproken zijn Arabisch, Berbers, Turks, Chinees, Frans, Bahasa Indonesia, Russisch, Spaans, Sranan, Sarnami en Papiamentu, en het zou logisch zijn om academisch onderzoek dat is gepubliceerd in deze talen voor een bredere groep toegankelijk te maken.

Het stimuleren van het gebruik van meerdere talen in combinatie met de nieuwe wetgeving (de WTT) biedt ons de mogelijkheid om de VU te ontwikkelen tot een daadwerkelijk diverse en meertalige 'place to be'; een hub waar Engels en Nederlands de meest gebruikte talen zijn, maar waar andere talen en culturen ook bijzonder worden gewaardeerd. Studenten met verschillende achtergronden die naar de VU komen om te studeren moeten alle mogelijkheden krijgen om uitstekend Nederlands en Engels te leren, maar ook om de academische vaardigheden te ontwikkelen die ze nodig hebben in hun toekomstige loopbaan. De uitwisseling van academische kennis die taalgrenzen overstijgt is essentieel in een meertalige en multiculturele omgeving. Voor de duidelijkheid: we willen niet stimuleren dat er gemeenschappen worden gevormd op basis van taalgroepen, aangezien dit negatief kan zijn voor de groepsvorming.

² Van Parijs, P., 'Englishization as trap and lifeline' in: R. Wilkinson & R. Gabriëls ed., *The Englishization of Higher Education in Europe* (Amsterdam 2021) 355-369.

³ Gajatri Chakravorty Spivak, *Death of a Discipline*, New York (Columbia UP) 2003

Taal en cultuur zijn met elkaar verbonden. Het is niet alleen belangrijk dat studenten en promovendi of postdoctorale onderzoekers worden gestimuleerd om academisch werk te lezen en hun academische taalvaardigheden verder te ontwikkelen in hun eigen taal, in plaats van in de vertaalde versie. Academische vaardigheden omvatten ook dat studenten zich bewust zijn van de complexe relatie tussen cultuur en taal; het is dan ook goed om studenten uit te dagen academische concepten, bevindingen en inzichten in hun eigen taal tot uiting te brengen, en te reflecteren op de overeenkomsten en de verschillen in de betekenis hiervan die kunnen ontstaan door verschillende talen. Academische vaardigheden gaan daarbij niet alleen over de waarde van een multidisciplinaire aanpak (waarbij het uitgangspunt is dat verschillende academische disciplines verschillende manieren hebben om hetzelfde concept te bekijken), maar planten ook de kiem voor een meertalig bewustzijn, wat zal bijdragen tot een veerkrachtige samenleving. In een bredere context zal dit een effectief bijkomstig voordeel opleveren voor de Nederlandse samenleving wat betreft de veranderingen die plaatsvinden in de demografische samenstelling van de bevolking van Nederland, en in culturele overeenkomsten die belangrijk zijn voor internationale politieke en economische relaties. In het rapport *Talen voor Nederland*⁴ wordt aanbevolen dat Nederlandse universiteiten hun rol in taal- en cultuuronderwijs serieus nemen en een aparte hub voor taalonderzoek ontwikkelen.

De meeste kennis over talen kan worden gevonden in onderzoek van de Faculteit Geesteswetenschappen, de Faculteit Religie en Theologie, en de Faculteit Gedrags- en Bewegingswetenschappen. Op dit moment wordt er een onderzoek uitgevoerd waarbij alle kennis over talen binnen de VU in kaart wordt gebracht. Dat is nodig omdat de afgelopen jaren niet alleen de focus van de universiteit op algemene taalkunde geleidelijk aan is afgenomen, maar ook omdat de universiteit de afgelopen tien jaar heeft bezuinigd op taalkennis (Duits, Romaanse talen, Afrikaans, Nederlands). Uit het huidige succes van minor-programma's zoals Spaans, de interesse in de taalonderdelen (12 EC) van de recent opgezette track History and International Studies, en ook de interesse in de minor 'Nederlandse taal en cultuur' blijkt dat studenten interesse hebben in het ontwikkelen van hun taalvaardigheid, en dat het de moeite loont om onze kennis weer op peil te brengen.

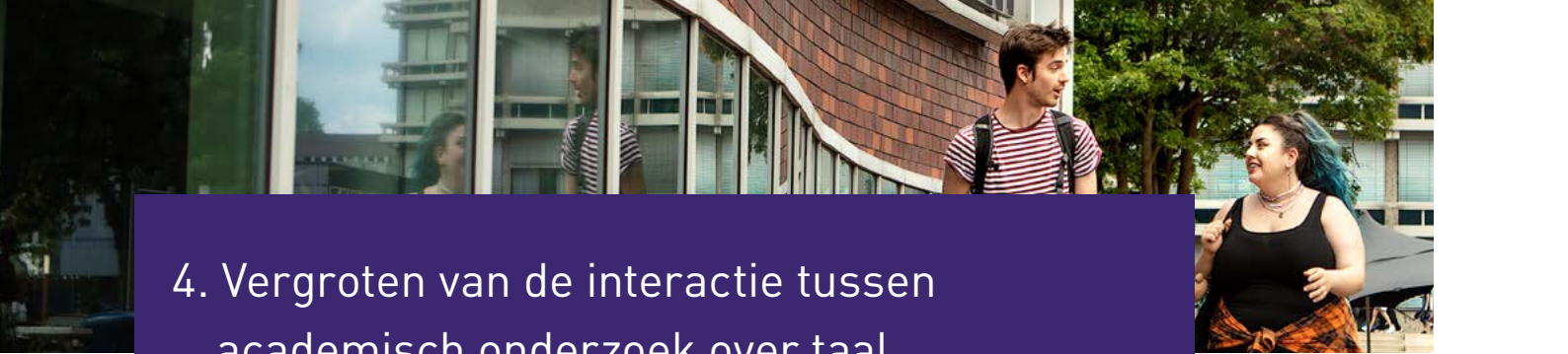
In een herziene en bijgewerkte taalgedragscode dienen we te overwegen om binnen ons onderwijs ruimte open te laten voor specifiek gebruik van andere talen. Ook bevelen wij aan dat de VU overweegt om praktische manieren te vinden om een brede, meertalige aanpak te implementeren, en hierbij samen te werken met bestaande partners zoals de Learn! Academy. Er is al een stuurgroep voor Onderwijsprofilering opgericht om de samenwerking tussen de concepten 'mixed classroom', 'broader mind' en de taalstrategie te verstevigen. Bij de verdere ontwikkeling hiervan zijn dit een aantal mogelijkheden die de projectgroep nader kan bestuderen:

- Het bieden van meer extracurriculaire vakken met betrekking tot 'vreemde' talen als 'extra' binnen het 'broader mind'-programma.
- Het onderzoeken van goede werkwijzen die voortkomen uit initiatieven zoals [Meertaligheid op scholen](#), dat zijn oorsprong vindt in vergelijkbare ideeën in het basis- en middelbaar onderwijs.
- Te zorgen dat docenten over hulpmiddelen beschikken om studeren in iedere taal te bevorderen door meertaligheid te implementeren in het concept 'mixed classroom', en docenten te stimuleren om andere talen in hun vakken te verwerken.
- Het daadwerkelijke aanbod van taalvakken te bekijken (mogelijk in samenwerking met de Open Universiteit, en/of als onderdeel van de LLO-agenda) waarmee uitwisseling tussen verschillende generaties mogelijk wordt gemaakt op basis van de gedeelde interesse in taal.

---

⁴ KNAW (2018). *Talen voor Nederland*, Amsterdam, KNAW.

4. Vergroten van de interactie tussen academisch onderzoek over taal, communicatie en burgerschap en de grote maatschappelijke kwesties die er spelen rondom taal

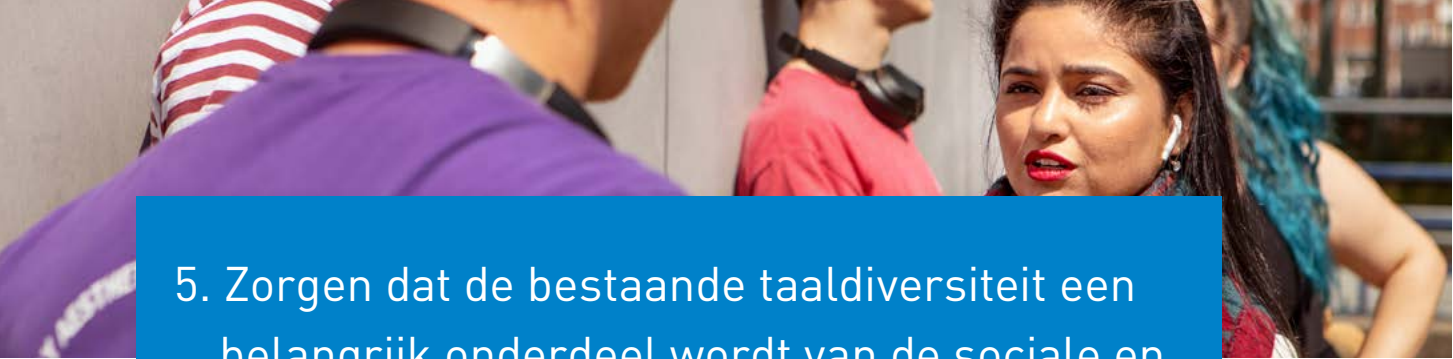
Alle ideeën, visies en voorstellen die we tot nu toe hebben benoemd zijn allemaal verbonden met verschillende aspecten van de onderzoeksagenda's van de VU die vallen onder de profielthema's Connected World en Governance for Society, maar kunnen ook eenvoudig worden gekoppeld aan de profielthema's Science for Sustainability en Human Health and Life Sciences. In het nieuwe SSH Sectorplan en in de subvoorstellen van dit plan worden dezelfde koppelingen gemaakt met betrekking tot de Faculteit der Geesteswetenschappen en de Sociale Wetenschappen.⁵ Dit geldt met name op een algemeen niveau, aangezien alle betrokken disciplines over een communicatiecomponent beschikken, waarbij 'taal' niet de enige, maar zeker wel een belangrijke factor is. Een ander aspect dat vaker terugkomt betreft de valorisatie (lesgeven, studeren, schrijven van artikelen, delen van inzichten, enz.), dat niet alleen een voorwaarde is voor contact tussen de generaties (het optreden als promotor van een promovendus, lesgeven op scholen, voorbereiden van immigranten voor de inburgering, enz.), maar ook voor het 'vertalen' van kennis in de breedste zin van het woord. Te denken valt aan de overdracht van essentiële informatie van de ene specialist (bijvoorbeeld een medisch specialist) naar de andere (bijvoorbeeld een huisarts).

Veel disciplines die de faculteitsgrenzen overstijgen hebben zelf ook academici die werken aan soortelijke thema's. Het gaat dan om onderwerpen zoals communicatie in de medische sector, menselijke interactie met compu-

ters, methodologieën voor het verwerven van Nederlands als tweede taal, taalonderwijsmethoden voor middelbare scholen, de taalontwikkeling als gevolg van de wereldwijde opkomst van het Engels, bijbelvertalingen, Unesco en bedreigde talen, cognitieve achteruitgang en slechthorendheid, superdiversiteit in de samenleving en talen, strategieën voor het bevorderen van lezen bij kinderen, de relatie tussen taal en cultuur als onderzoeksfocus in de Nederlandse en Engelse literatuurgroepen, en nog vele andere. Deze kennishubs (sommige heel breed, andere juist sterk gespecialiseerd, en soms fundamenteel, en soms juist weer toegepast of zelfs gericht op het beroepsonderwijs) kunnen een grote bron van inspiratie en informatie zijn voor het taalbeleid van de VU zelf. Zij zouden een startpunt kunnen vormen voor het vergroten van de interactie tussen academisch onderzoek over taal, communicatie en burgerschap, waarbij ook rekening wordt gehouden met grote maatschappelijke kwesties die spelen rondom taal, kansen en sociale ongelijkheid. De Taalstrategie van de VU kan onderzoekers mogelijk inspireren om de campus, de gemeente Amsterdam en de bredere context waar personeel en studenten vandaan komen te zien als unieke kenmerken met betrekking tot de vier profielthema's. Een aantal mogelijkheden die door een projectgroep kunnen worden opgepakt voor verdere ontwikkeling zijn:

- Het inzichtelijk maken van de connecties die er zijn tussen de taal, de communicatie en de informatie-onderzoeksagenda's binnen de VU.
- Het verbinden van de Taalstrategie aan de strategie van de VU, waarbij rekening wordt gehouden met de vier profielthema's: Connected World, Governance for Society, Human Health and Life Sciences, en Science for Sustainability.
- Aandacht voor de strategische aspiraties van de VU: onderwijs, onderzoek, valorisatie en functioneel beheer.

⁵ Ten tijde van de afronding van dit document worden de Sectorplannen gepubliceerd en in september 2022 worden deze besproken in het parlement. Ten aanzien van de Taalstrategie van de VU gaat onze aandacht uit naar de volgende subthema's: communicatie, informatie en maatschappelijke gelijkheid (een project over het vergroten van de motivatie om te lezen van de Faculteit Geesteswetenschappen van de VU en de Faculteit Gedrags- en Bewegingswetenschappen van de VU), taal en cultuur, en projecten over taalvariatie en over ongeletterdheid en inclusie in een digitale samenleving.

5. Zorgen dat de bestaande taaldiversiteit een belangrijk onderdeel wordt van de sociale en culturele campus

Het idee van een taaldiversiteitsbeleid is niet nieuw. In tegenstelling, er zijn in feite altijd al taalbeleidsmaatregelen opgesteld, aangepast en weer tenietgedaan. Voorbeelden hiervan zijn het koloniale verleden op basis van het 'verdeel en heers'-principe, bestaande inclusie-mechanismen, uitsluitingen en afscheidingen, politieke geschiedenissen van hiërarchieën tussen nationale talen en minderheidstalen of dialecten, van taalbubbels, nationalisme en politieke onrust, of van academische tradities die met bepaalde talen verbonden zijn. De meeste leden binnen de VU-gemeenschap zullen zich wel op een bepaalde manier bewust zijn van dit soort aspecten met betrekking tot de geschiedenis, de beheersing en het gebruik van hun eigen taal. Taal als onderdeel van de sociale en culturele campus heeft als doel om ons bewust te maken van deze maatschappelijke, culturele, historische en politieke aspecten en van de complexe relatie tussen taaldiversiteit en identiteitspolitiek.

Onze definitieve beleidslijn komt voort uit de voorgaande vier beleidslijnen die hierboven zijn geschetst, en is gericht op de 'sociale en culturele VU-campus'. Het strategieteam van de 'sociale VU-campus' heeft als doel om het sociale en culturele potentieel van de fysieke campus te versterken door evenementen te organiseren, de campus te vergroenen, ondernemerschap te stimuleren, Uni-Life te stimuleren en andere interessante culturele activiteiten te ontplooiën. Het versterken van een meertalige omgeving zou goed passen bij deze strategie. Sterker nog, op kleine schaal vindt dit al plaats, bijvoorbeeld door verschillende talen te gebruiken voor de anderhalvemeter-sticker om iedereen op de campus aan te spreken, of door de teksten op transparante muren, zoals in de Global Room, die verwijzen naar plaatsen over de hele wereld.

We zien nog meer mogelijkheden om dit soort ideeën verder uit te werken:

- We kunnen een jaarlijks taaldiversiteitsfestival organiseren waarbij zowel studentenorganisaties en -netwerken als personeel worden uitgenodigd om relevante initiatieven te ontplooiën.
- Zowel binnen het 'omboeken'-project van de Universiteitsbibliotheek als binnen de herinrichting van studieruimtes wordt overwogen om meerdere talen te gebruiken.
- Zowel in de programmering van het Rialto als van Griffioen kan specifieke aandacht gaan naar andere talen dan het Engels en het Nederlands.
- Ook zogeheten narrowcasting-initiatieven kunnen gericht zijn op het verder ontwikkelen van de sociale en culturele campus.